



FARMAZIA | ARABAKO ESI

Lehen Mailako Arretako Farmazia

Arabako ESI: farmacia.primariaosiaraba@osakidetza.eus

2022ko abuztua

TXIMINO-BAZTANGA (MONKEYPOX)

Osasun Publikoko Batzordearen txertaketa-gomendioak

1

[Jarraitu irakurtzen](#)

COVID-19: NOBEDADEAK

COVID-19aren aurrean antibiral berriak emateko irizpideak eguneratzea (AEMPS)
COVID-19aren aurkako txertoa hartzeko udazkenerako behin-behineko gomendioak Espainian
Osasun-langileentzako txertoak erabiltzeari buruzko gida eguneratzea
COVID-19 txertoei buruzko Farmakozaintzako 16. Txostena

2

[Jarraitu irakurtzen](#)

ARGITALPEN INTERESGARRIAK

Euskal Herriko Zaintza Farmakologikoko Buletina. 55. zk. – 2022ko uztaila

3

[Jarraitu irakurtzen](#)

NOLA JAKINARAZI MKE OSABIDE GLOBALETIK

Osabide Globaleko Alertak modulua eguneratzea

4

[Jarraitu irakurtzen](#)

FARMAKOEN SEGURTASUNA

Nomegestrol eta klormadinona: meningioma arriskua minimizatzeko neurri berriak
Topiramatoa haurdunaldian eta neurogarapeneko nahasmenduak izateko arriskua

5

[Jarraitu irakurtzen](#)

HILABETEKO NOBEDADEAK: ERREZETA BIDEZ PRESKRIBATZEN DIREN MEDIKAMENTUAK

2022ko uztailleko nobedadeak

6

[Jarraitu irakurtzen](#)

PRESBIDEKO NOBEDADEAK

e-Rezetaren Interoperabilitatea Portugalekin

7

[Jarraitu irakurtzen](#)

INHALAGAILU PRESURIZATUAK: NOLA MURRIZTU HAIEN KARBONO-AZTARNA

8

[Jarraitu irakurtzen](#)

HORNIDURA-GABEZIAK ETA HORNIDURA-BERREZARTZEAK

Uztailleko hornidura-gabezia eta -berrezartze esanguratsuenak

9

[Jarraitu irakurtzen](#)

1

TXIMINO-BAZTANGA (MONKEYPOX)

Gaur egungo egoera epidemiologikoaren aurrean, tximino-baztangaren kasuen kopuruak gora egin du pixkanaka, esposizioaren ondoren kontaktu estuak garaiz detektatzeko zailtasunak eta txertoaren eskuragarritasuna direla eta, [uztailaren 12an, Osasun Publikoaren Batzordeak txertaketa-gomendioak berrikusi eta zabaldu ditu](#), bai esposizio aurrekoak, bai esposizio ostekoak, eta honako hauek lehenetsi ditu, hurrenkera honetan:

1. **Esposizio aurreko profilaxia, arrisku handiko sexu-praktikak dituzten 45 urtetik beherako pertsonentzat**, batez ere baina ez soilik GBGSGak (Gay, Bisexual eta Gizonekin Sexua duten Gizonak) dituztenak, GIBarekiko esposizioaren aurreko profilaxiaren (PrEP) indikazioen barruan daudenak, edo ospitale-kontsultetan GIBak eragindako infekzioa dutenak, baldin eta gaixotasuna igaro ez badute eta baztanga-txertoa lehenago jaso ez badute.
2. **Baieztatutako kasuen kontaktu estuen osteko profilaxia, batez ere gaixotasun larria izateko arrisku handia dutenenak** (haurrak, haurdunak eta immunodepresioa duten pertsonak), bai eta egiaztatutako kasuekin kontaktua duten eta NBEaren erabileran intzidentziaren bat izan duten osasun-arloko eta laborategiko langileak ere.

Nahiz eta txertaketa-pauta osoak 0,5 ml-ko bi dosi dituen (larrazalpekoak, gutxienez 28 egunez bananduak), une honetan, eskuragarritasun eskasa dela eta, **lehenengo dosia bakarrik emango da**, eta txertaketa bigarren dosiarekin osatuko da txerto kopuru handiagoa dagoenean. Baztangaren aurkako txertaketa-aurrekaria duten pertsonen kasuan, bigarren dosia kentzea balora liteke.

Bestalde, uztailaren 23an **OMEk tximino-baztangaren agerraldi globala nazioarteko intereseko osasun publikoko larrialdi gisa deklaratu zuen**. OMEko zuzendari nagusiaren adierazpena eskura daiteke [hemen](#).

[Itzuli HASIERAra](#)

2

COVID-19: NOBEDADEAK

COVID-19aren aurrean antibiral berriak emateko irizpideak eguneratzea (AEMPS)

Abuztuaren 2an, AEMPSk eguneratu egin ditu COVID-19aren aurkako antibiral berriak arrisku handiko eta gaixotasun arin-ertaineko pazienteei ematea baloratzeko irizpideak, arrisku handiko baldintza lehenetsi gisa sartuta:

- **>65 urte dituzten pertsonak (txertaketa-egoera edozein dela ere) eta, gutxienez, aurrera egiteko arrisku-faktore bat dutenak.**

Ikusi [hemen](#) AEMPSren oharrerako esteka.

COVID-19aren aurkako txertoa hartzeko udazkenerako behin-behineko gomendioak udazkenerako Espainian

Egungo egoera epidemiologikoa kontuan hartuta, Osasun Publikoaren gomendatzen du udazken-neguko oroitzapen-dosi berri bat ematea honako biztanle-talde hauei:

- **60 urtetik gorako helduak**
- **Adinekoen egoitzetan bizi direnak**
- **Arrisku-baldintzak dituzten pertsonak**

Oroitzapen-dosi hori RNAren azken dositik gutxienez 5 hilabete igaro ondoren emango da, jasotako dosi kopurua eta aldez aurreko infekzio kopurua gorabehera.

Era berean, **lehen mailako arretan, ospitaleetan edo adinekoen egoitzetan edo desgaitasunen bat dutenentzako egoitzetan lan egiten duten langile sanitario eta soziosanitarioei** oroitzapen-dosi bat ematea gomendatzen du, ARNMren txertoaren azken dositik edo azken infekziotik gutxienez 5 hilabetera.

Talde horien barruan lehentasun-ordena ezarri da, adinekoen egoitzetan bizi diren eta 80 urtetik gora dituzten pertsonetatik hasita. Txertaketa-kanpainaren hasiera-data egoera epidemiologikoaren eta txerto berrien eskuragarritasunaren arabera ezarriko da.

Behin-behineko gomendio horiek 2022ko uztailaren 26an eguneratutako **osasun-langileentzako txertoak erabiltzeari buruzko gidan** sartu dira, eta [hemen](#) kontsulta daiteke.

COVID-19 txertoei buruzko Farmakozaintzako 16. Txostena

[Uztailaren 27an argitaratutako txosten honek](#) segurtasun-gai hauei buruzko informazioa eguneratzen du:

- Comirnaty® (Pfizer) eta Spikevax® (Moderna): ez dago ebidentzia nahikorik amenorrea txerto horiekin lotzeko. Ebaluazioan jarraitzen du hilekoaren odoljario ugariarekin izan dezakeen erlazioak.
- Spikevax® (Moderna): kontrako erreakzio posibletzat identifikatu da txertatutako gorputz-adarreko hantura zabala.
- Vaxzevria® (AstraZeneca): tinnitus, parestesia eta hipoestesia identifikatu dira kontrako erreakzio posibletzat. Gaur egungo datuekin ezin da kausazko erlaziozko ezarri miokardioko infartuarekin, biriketako enbolismoarekin eta tronbosiarekin.
- Jcovden® (Janssen): egungo datuekin ezin da kausazko erlaziozko ezarri miokardioko infartuarekin.
- Nuvaxovid®: anafilaxia, parestesia eta hipoestesia identifikatu dira kontrako erreakzio posibletzat.

[Itzuli HASIERAra a l](#)

3 ARGITALPEN INTERESGARRIAK

[Euskal Herriko Farmakozaintzaren Buletinaren 55. zenbakia](#) argitaratu da, eta, besteak beste, sendagaien segurtasunarekin lotutako ohar hauek jasotzen ditu:

- Presio arterialerako medikamentuak AIEE-ekin batera hartzeak giltzurrun-porrot akutua eragin dezake
- PPIak luzaroan erabiltzea eta II motako Diabetesa garatzeko arriskua
- Bisfosfonatoen bidezko terapiari onura ateratzeko denboraren gutxi gorabeherako kalkulua
- Errenina-Angiotensina-Aldosterona sistemaren Inhibitzaileak eta pankreatitis akutua
- Abstinentzia-sindromea eta antidepresiboak

[Itzuli HASIERAra](#)

4 NOLA JAKINARAZI RAM OSABIDE GLOBALEAN

Osabide Globaleko Alertak modulua duela gutxi eguneratu ondoren, [Euskal Herriko Farmakozaintzaren Buletinaren 55. zenbakian](#) deskribapen bat egiten da, urratsez urrats, Medikamentuen Kontrako Erreakzioak (MKE) jakinarazteko moduari buruz, ulermena errazteko irudiekin batera.

Gainera, buletinaren amaieran, MKE nola jakinarazi azaltzen duten bideo berrietarako estekak daude, euskaraz eta gaztelaniaz:

Bideoa euskaraz:

<https://bideogune.batera.osakidetza.eus/userportal/index.html#/player/vod/U3d8373027c1246beb39af6b7684465df>

Bideoa gaztelaniaz:

<https://bideogune.batera.osakidetza.eus/userportal/index.html#/player/vod/Ude800b9d91d64d28a741c2f1539a0afb>

[Itzuli HASIERAra](#)

5 FARMAKOEN SEGURTASUNA

Nomegestrol eta klormadinona: meningioma arriskua minimizatzeko neurri berriak
EMAKo segurtasun-batzordeak (PRAC) neurri berriak gomendatu ditu nomegestrola edo klormadinona duten sendagaiekin meningioma izateko arriskua minimizatzeko. Medikamentu horiek ginekologia- eta hileroko-nahasmenduetan, hormona ordeztzeko terapian eta hormona bidezko antisorgailu gisa erabiltzen dira. 2021eko urtarrilean, PRACek arrisku hori berrikusteari ekin zion (2021eko albistea [hemen](#)), eta, horren arabera, orain gomendatzen du klormadinona (5-10 mg) edo nomegestrol (3,75-5 mg) dosi altuak dituzten sendagaiak ahalik eta dosi

eraginkorrean eta ahalik eta denbora laburrean erabiltzea, eta soilik beste esku-hartze batzuk egin ezin direnean. Halaber, gomendatzen du pazienteak kontrolatzea, meningioma adierazten duten sintomak detektatzeko (ikusmen-aldaketak, entzumen-galera, burrunbak belarrietan, usaimena galtzea, buruko minak, oroimen-galera, konbultsioak eta ahultasuna beso edo hanketan). Nomegestrola edo klormadinona dosi altuetan duten sendagaiak ez dira erabili behar meningioma-aurrekariak dituzten pazienteekin. Produktu horien fitxa teknikoak eguneratu egingo dira meningioma bigarren mailako efektu arraro gisa sartzeko. Ikusi EMAREN oharra [esteka honetan](#).

Topiramatoa **haurdunaldian** **eta** **neurogarapeneko** **nahasmenduak** **izateko** **arriskua**
Behaketa-azterlan baten emaitzen ondoren, Erresuma Batuko Sendagaien Agentziak (MHRA) Topiramatoaren segurtasuna berrikusteari ekin dio, jaio aurreko medikamentuaren eraginpean egon diren haurren neurogarapenaren nahasmendu-arrisku potentzial bati buruzko datu berriak ebaluatzeko. Azterlanaren ondorioen arabera, litekeena da autismoaren espektroko nahasmenduak, adimen-desgaitasuna eta haurren neurogarapeneko nahasmenduak izateko arriskua handitzea, haurdunaldian topiramatoarekiko esposizioarekin. Ikusi albistearen [hemen](#).

[Itzuli HASIERARA](#)

6

HILABETEKO NOBEDADEAK: ERREZETA BIDEZ PRESKRIBATZEN DIREN MEDIKAMENTUAK

Hauek dira 2022ko uztaileko nobedadeak:

Julio 2022		
	Zianokobalamina	Vitamina B12® Farmasierra 1000 mcg kaps.: Emateko bide berria. Honako indikazio hauetaraji baimendu eta finantzatu da: - Helduen B12 bitaminaren eskasiaren prebentzioa eta tratamendua. - Normala baino behar handiagoa duten helduen B12 bitaminaren eskasiaren prebentzioa. - B12 bitaminaren eskasia dietaren ondorio izan daiteke (begetariano zorrotzak, adibidez), edo farmakoek edo zianokobalaminaren malabsortzio-sindromeek ere eragin dezakete (espruean eta Crohn-en gaixotasunean, adibidez). - Anemia kaltegarria. - B12 bitaminaren eskasiarekin lotutako dementsia. - Gastrektomia kasuan. Fitxa teknikorako esteka Oharra: une honetan eskuragarri dago sendagaiak banatzeko biltegi batzuetan
	Flutikasona/ Formoterol	Flutiform® 50/5 mcg inhalatzeko suspentsioa: indikazioa zabaltzea: asmaren tratamendua 5-12 urteko umeetan . Helduen, nerabeen eta 5-12 urteko haurren asma tratatzeko, indikazioa osoa da.
	Dapagliflozina	Edistride®, Forxiga® 10mg konprimatuak: indikazioa zabaltzea: 10 urtetik gorakoetan , behar bezala kontrolatu gabeko 2 motako DMA tratatzeko, dietarekin eta ariketarekin batera: - monoterapiari, intolerantzia dela-eta metformina erabiltzea egokitzat jotzen ez denean - 2 motako DMaren tratamendurako beste medikamentu batzuekin batera
	Ganziklobir oftalmikoa	Virgan® 1,5mg/g 1 hodi 5g gel oftalmikoa: emateko bide berria. <u>Bisa bidezko</u> finantzaketan sartuta, honako indikaziorako: <i>Herpes simple</i> birusak eragindako azaleko keratitis akutuen tratamendua. Preskripzioaren arrazoia den patologia tratatzen duen espezialistaren diagnostikoa eta preskripzio-txostena.
	Erramiprila/ Amlodipino/ Hidroklorotiazida	Tarlodix PLUS® kap. gogorrak: 5/10/25mg; 5/5/12,5mg; 10/10/25mg eta 5/5/25mg. Asoziazio berria: arteria-hipertentsioa tratatzeko baimenduta dago, amlodipinoarekin, ramiprilarekin eta hidroklorotiazidarekin behar bezala kontrolatutako arteria-presioa duten paziente helduen ordeko terapia gisa, hiru osagaietako bakoitza bereizirik duten formulazioetan, edo bi osagairen eta osagai bakar baten formulazioan.

- Merkaturatutako printzipio aktibo berria (edo lehendik dagoen bat administratzeko bide berria)
- Indikazioa zabaltzea, finantzatzea edo preskripzio- eta banaketa-baldintzak

2020ko urtariletik 2022ko uztailera arteko berrikuntzak jasotzen dituen txostenera sartzeko, egin klik [hemen](#)

7 PRESBIDEKO NOBEDADEAK

Uztailaren 28an ezarri zen **errezeta elektronikoaren interoperabilitatea Portugalekin**, eta horrek esan nahi du Portugaleko edozein farmazia-bulegotan Espainian egindako preskripzio elektronikoak dispentsatu daitezkeela.

Alderdi praktiko hauek hartu behar dira kontuan:

- ezin izango da medikazioa beste pertsona baten izenean jaso.
- pazienteak bere osasun-txartela eta beste identifikazio-agiri bat (NAN edo pasaportea) eraman behar ditu.
- produktu bakoitza banan-banan dispentsatzen da. Ezin da produktu bat baino gehiago blokean dispentsatu.
- bide horretatik ezin dira dispentsatu: estupefazianteak, psikotropoak, formula magistralak, txerto indibidualizatuak, efektu eta osagarriak, ezta produktu dietetikoak ere.
- dispentsazioaren unean, pertsonak medikazioaren % 100 ordainduko du eta farmaziak tiket bat egin beharko du, pertsonak bere Osasun Zerbitzuan aurkeztu ahal izan dezan, ondoren ordaintzeko.

Osasun Sistema Nazionalean Europako errezeta elektroniko elkarreragileari buruzko informazio guztia [hemen](#) eskuragarri dagoen dokumentuan jasota dago.

[Itzuli HASIERAra](#)

8 INHALAGAILU PRESURIZATUAK: NOLA MURRIZTU HAIEN KARBONO-AZTARNA

EBren estrategia farmazeutikoaren helburuetako bat sendagaiak ingurumenean eragin neutroa izatea da, berotegi-efektuko gasen murrizketari lehentasuna emanez. Horien artean daude hidrofluorokarbonatutako propelenteak (HFC), egungo kartutxo presurizatuzko inhalagailuak (pMDI) dauzkatenak, arnas gaixotasunak tratatzeko erabiltzen direnak (batez ere asma eta BGBK).

Gure herrialdean, erabilitako inhalagailuen % 52 inguru pMDI dira, eta horrek esan nahi du urtean 400.000 tona CO₂ baliokide inguru isurtzen direla; hala ere, horiek murrizteko edozein neurri hartu behar da, gaixotasuna ondo kontrolatzeko horrelako inhalagailuak behar dituzten pazienteak arriskuan jarri gabe.

Ildo horretan, [AEMPSk ohar bat egin du](#), eta, bertan, mota horretako propelenteak dituzten sendagaien zerrenda ezagutzeko moduari buruzko informazioa jasotzen da, bai eta inhalagailuen erabilerari eta haien gaixotasunaren kontrolari buruz pazienteek duten ezagutza hobetzeko hartutako ekimenei buruzkoa ere. Horrek erreskate-medikazioaren beharra murriztuko luke, batez ere pMDIak erabiltzen baitira bertan.

[Itzuli HASIERAra](#)

9 HORNIDURA-GABEZIAK ETA HORNIDURA-BERREZARTZEAK

Hilabete honetako HORNIDURA-GABEZIA esanguratsuenak:

- **Depo-progevera**® 1 bial (Medroxiprogesterona). Beste tratamenduen erabilera baloratu
- **Dolantina**® 50 mg/ml 10 anp. (Petidina). Alternatiba: sendagai honen edo beste opioide batzuen beste aurkezpen batzuk
- **Emovate**® krema, 15 eta 30 ml (Klobetasona, butirato). Alternatiba: beste kortikoide topiko batzuen erabilera baloratzea
- **Ezetimiba/Atorvastatina 10/80 mg** 30 konp. Alternatiba: printzipio aktiboak bereizita daude, baita konbinazioaren beste dosifikazio batzuk ere

- **Glucolon®** 5 mg konp. (Glibenklamida). Alternatiba: beste sulfonilure batzuen erabilera baloratzea (Gliklazida edo Glimepirida, adibidez) edo beste antidiabetiko talde batera aldatzea
- **Kentera®** 3,9 mg/24 h 8 partxe transdermikoak (Oxibutinina). Alternatiba: ahotik hartzeko inkontinentziarako beste farmako batzuk
- **MST Continus® 5 mg** 60 askapen luzaroko konp. (Morfina, sulfatoa). Alternatiba: askapen azkarreko morfina 4-6 orduko emanda
- **Proctosteroid®** 10 mg ondesteko aparra (Triamzinolona) eta **Becloenema®** 6 monodosiko ontziak (Beklometasona). Alternatiba: beste kortikoide topiko batzuk, ondestetik
- **Quinapril EFG/Acuprel®/Lidaltrin®/ Ectren® 20 mg** 28 konp. eta **5 mg** 60 konp. Eskuragarri dago Quinapril 40 mg konp. eta beste AIEE batzuk
- **Tiaprizal®** 100 mg 12 anp. (Tiaprida). Beste tratamenduen erabilera baloratu
- **Tofranil® 25 mg** 50 konp. (Imipramina). Alternatiba: Tofranil® 10 eta 50 mg konp.
- **Trandate® 100 eta 200 mg**, konp. (Labetalol). 100 mg-ko aurkezpenaren banaketa kontrolatua
- **Trankimazin Retard® 1 eta 3 mg** 30 konp. (Alprazolam). Eskuragarri daude alprazolam askapen normaleko konprimituak

HORNIDURA-BERREZARTZEAK:

- **Adventan®** 0,1% 50 ml soluzio topikoa (Metilprednisolona, azeponatoa)
- **Alkeran®** 2 mg konp. (Melfalana)
- **Arteoptic®** 20 mg/ml askapen luzeko kolirioa 30 monodosiak (karteolola)
- **Busulfano Aspen®** 2mg 100 estalitako konp.
- **Clarelux®** 500 mcg/g Larruazaleko aparra (klobetasola)
- **Metoklopramida** 10 mg 60 konp.
- **Sereprostat®** 80 mg 60 konp. (Serenoa repens)
- **Paxiflas®** 37,5 mg/325 mg 60 Konp. aho- dispertsagarriak (Tramadola/Parazetamola)
- **Tromalyt®** 150 mg 28 Kaps. (Azido Azetil Salizilikoa)
- **Zasten®** 0,2 mg/ml ahotiko soluzioa (Ketotifeno)

Hornidura-gabeziak esteka honetan kontsulta daitezke:

- [Hornidura gabezien taula](#): Presbiden, zuzenean taula honetara daraman “Hornidura ezak” botoi berria txertatu da.



- [CIMA-AEMPSen](#): [AEMPSen medikamentuak hornitzeko arazoak](#)

[Itzuli HASIERAra](#)

Argitalpen honen edukia Osakidetza Farmaziak egindako hileroko buletinetik egokitu egin da
Lehen Mailako Arretako Farmazia

FARMAZIA | Arabako ESI

Lehen Mailako Arretako farmazialariak: Javier Martínez eta Inés San José

Tfn.: 945 006 752 / 945 006 631

e-mail: farmacia.primariaosiaraba@osakidetza.eus

